

## PANDEMİYLE MÜCADELE SÜRECİNİN HUKUKİ ŞEMASI

	<b>AŞAMA 1</b> (Cumhurbaşkanlığı Kabinesi Aşaması)	<b>AŞAMA 2</b> (Bakanlık Aşaması)	<b>AŞAMA 3</b> (İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu Aşaması)	<b>AŞAMA 4</b> (Uygulama Aşaması)
<b>ALINAN KARAR VEYA YAPILAN İŞLEM</b>	“Cumhurbaşkanlığı Kabinesi Kararı”	İçişleri Bakanlığı Genelgesi	İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu Kararı	Kolluk personelinin tutanağı ve mülkî amirin yaptırım kararı (idarî para cezası).
<b>ÖRNEK</b>	“26 Nisan 2021 Tarihinde Toplanan Cumhurbaşkanlığı Kabinesinde Alınan Kararlar” (Resmî bir belgesi yok. Günlük gazetelere bakabilirsiniz).	İçişleri Bakanlığının 27 Nisan 2021 tarihli ve 7576 sayılı Genelgesi ( <a href="https://www.icisleri.gov.tr/81-il-valiligine-tam-kapanma-tedbirleri-genelgesi-gonderildi">https://www.icisleri.gov.tr/81-il-valiligine-tam-kapanma-tedbirleri-genelgesi-gonderildi</a> )	İstanbul İl Hıfzıssıhha Meclisinin 17 Nisan 2021 tarih ve 36 sayılı Kararı ( <a href="http://www.istanbul.gov.tr/kurumlar/istanbul.gov.tr/il_Hifzissihha_Meclis_Karari_No_36.pdf">http://www.istanbul.gov.tr/kurumlar/istanbul.gov.tr/il_Hifzissihha_Meclis_Karari_No_36.pdf</a> ).	...’in maske takmadığına ilişkin ... Valiliğinin ... tarih ve ... sayılı idarî para cezası kararı.
<b>ANAYASAL veya YASAL DAYANAĞI</b>	<i>Yok.</i>	<i>Yok.</i>	1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, m.27 ve 72.	5326 sayılı Kabahatler Kanunu, m.22, 25, 26, 32. 1593 sayılı U. Hıfzıssıhha Kanunu, m.282.
<b>SAKATLIK (HUKUKA AYKIRILIK)</b>	<i>Maddi Yokluk.</i> “Cumhurbaşkanlığı Kabinesi Kararı” diye bir şey yok.	1. <i>Şekil Sakatlığı:</i> a) Genelgeyle vatandaşlara hitap eden kural konulamaz. b) Bu genelge resmen neşir ve ilân edilmemiştir. 2. <i>Esas Sakatlığı:</i> Genelgeyle temel hak ve hürriyetler sınırlanamaz (Anayasa, m.13’e göre temel hak ve hürriyetler ancak kanunla sınırlanabilir).	<i>Konu Unsuru Bakımından Sakatlık.</i> 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 27’nci ve 72’nci maddelerine göre genel değil, bu maddelerde <i>sayılan</i> belirli ve somut yasaklar ve tedbirler konulabilir. Örneğin “maske takma zorunluluğu” diye bir tedbir, 1593 sayılı Kanunda geçmemektedir.	<i>Konu Unsuru Bakımından Sakatlık:</i> İdarî yaptırım kararları, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 32’nci maddesindeki “ <i>hukuka uygunluk</i> ” ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 282’nci maddesindeki “ <i>kanunda yazılı olma</i> ” şartlarına aykırıdır.
<b>YARGISAL DENETİM: Başvuru Mercii ve Başvuru (Dava) Türü</b>	<i>Yok.</i> Bir başvuru yapmaya, bir dava açma gerek yok. Çünkü böyle bir “karar” ortada yok.	<i>Başvuru Mercii:</i> Danıştay (2575 sayılı Kanun, m.24/1-c). <i>Dava Türü:</i> İptal Davası (İYUK, m.2/1-a).	<i>Başvuru Mercii:</i> İdare Mahkemesi (2576 sayılı Kanun, m.5). <i>Dava Türü:</i> İptal davası (İYUK, m.2/1-a). +Şartları Varsa <i>Tam Yargı Davası</i> (İYUK, m.2/1-b; 12, 13).	<i>Başvuru Mercii:</i> Sulh Ceza Hakimliği (5326 sayılı Kanun, m.27) <i>Başvuru Türü:</i> İdarî Yaptırım Kararının Kaldırılması Başvurusu (5326 sayılı Kanun, m.27).
<b>BAŞVURUNUN SONUCU (Müeyyidesi)</b>	<i>Yok.</i> Bu “kararlar”, “maddî yokluk” ile malûldürler. Olmayan bir şeye karşı dava açılmaz ve keza mahkemeler de böyle bir şey hakkında “iptal” kararı da veremez.	<i>İptal.</i>	<i>İptal Davasında:</i> İptal <i>Tam Yargı Davasında:</i> Tazminat	İdarî Yaptırım Kararının Kaldırılması Kararı(326 sayılı Kanun, m.28/8)
<b>DAHA FAZLA AÇIKLAMA İÇİN</b>	K. Gözler, “Cumhurbaşkanlığı Kabinesi: Var mı Böyle Bir Şey?”, ( <a href="http://www.anayasa.gen.tr/cb-kabinesi.htm">www.anayasa.gen.tr/cb-kabinesi.htm</a> ) (Yayın Tarihi: 16 Mayıs 2021).	K. Gözler, “Genelge Devleti: Hukukta Şeklin Önemi Üzerine”, ( <a href="http://www.anayasa.gen.tr/genelge-devleti.htm">www.anayasa.gen.tr/genelge-devleti.htm</a> ) (Yayın Tarihi: 14 Mayıs 2021).	K. Gözler, “Korona Virüs Salgınıyla Mücadele İçin Alınan Tedbirler Hukuka Uygun mu? (2)” ( <a href="http://www.anayasa.gen.tr/korona-2.htm">www.anayasa.gen.tr/korona-2.htm</a> ) (Yayın Tarihi: 6 Temmuz 2020). (Bu makalenin II nolu başlığına bakınız).	K. Gözler, “Korona Virüs Salgınıyla Mücadele İçin Alınan Tedbirler Hukuka Uygun mu? (2)” ( <a href="http://www.anayasa.gen.tr/korona-2.htm">www.anayasa.gen.tr/korona-2.htm</a> ) (Yayın Tarihi: 6 Temmuz 2020). (Bu makalenin III nolu başlığına ve 8 nolu dipnotuna bakınız).

Bu şema, Kemal Gözler, “Pandemiyle Mücadele Sürecinin Hukukî Şeması: Bir Özet” ([www.anayasa.gen.tr/pandemi-ozet.htm](http://www.anayasa.gen.tr/pandemi-ozet.htm)) başlıklı makalenin bir ekidir.

© K. Gözler. 18 Mayıs 2021. Tüm hakları saklıdır. Kaynağı açıkça gösterilmeden iktibas edilemez.